

Nr 575

Av herr Sköld, *angående vissa avdrag från arvoden och pensioner till reservpersonal vid krigsmakten.*

Enligt såväl 1927 som 1943 års bestämmelser om reservpension för officerare och underofficerare vid försvarsväsendet kunde vederbörande vid tjänstgöringsskyldighetens upphörande välja mellan reservpension vid 55 års ålder eller ett engångsbelopp att utgå omedelbart. Engångsbeloppen är och var i vissa fall samordnade med lön på vakant tjänst, som vederbörande frivilligt åtagit sig vid försvaret, med arvode från arvodesbefattning och med pension som beviljats för sistnämnd tjänstgöring. Den som tagit ut engångsbelopp får nämligen avdrag från arvode eller pension med grundbeloppet av den reservpension vederbörande skulle ha tillerkänts om han ej uttagit engångsbelopp. Dessa bestämmelser synes ha lett till ganska obilliga konsekvenser.

Detta kan åskådliggöras med ett exempel. En f. d. reservkapten, född 1890, uttog vid 42 års ålder sitt engångsbelopp som uppgick till 4 920 kronor. Sedermera tjänstgjorde han dels som frivillig och dels i arvodesbefattning, så att han tillsammans med viss annan tjänstgöring kunde tillgodoräknas något över nitton år för bemyndigandepension. Dylik beviljades honom 1955. Den uppgår enligt 1962 års nivå till 6 443 kronor per år. Från arvode och nyssnämnda pension har han under mer än 16 år fått vidkännas avdrag med 75 kronor i månaden, d. v. s. den presumtiva reservpensionens grundbelopp. Sammanlagt uppgår avdraget nu till ca 15 000 kronor. Det kommer att växa med 900 kronor om året ytterligare under vederbörandes återstående livstid. Nog kan man väl tycka att han fått dyrt betala sitt 1932 erhållna engångsbelopp om 4 920 kronor.

Orsaken till bestämmelserna om här ifrågavarande avdrag torde vara, att det ansetts finnas anledning att motverka benägenheten att uttaga engångsbelopp. Tvärtom borde valet av reservpension i stället av sociala skäl uppmuntras. Såväl 1927 som 1943 kan givetvis dessa skäl anses haft ett visst berättigande. De flesta människor saknade då pensionsrätt. Trots detta måste man fråga sig om inte avdragsbestämmelserna i fråga får betraktas som obilliga. Man tycker nog så här efteråt, att det åtminstone kunde varit tillräckligt att avdraga den livränta som i stället för engångsbeloppet kunnat erhållas vid 55 års ålder om nämnda belopp inbetalats som engångspremie. Avdraget skulle då blivit ca 3/4 av reservpensionens grundbelopp.

Numera har emellertid efter genomförandet av den allmänna tilläggspensioneringen skälen för här berörda avdrag kommit att te sig helt förlegade. Enligt min mening bör därför nu övervägas om ej avdrag från arvode och pension på grund av uttaget engångsbelopp för försvarets reservpersonal kan antingen helt och hållet avskaffas eller åtminstone väsentligt reduceras. För staten är detta ingen stor fråga ur ekonomisk synpunkt. Det antal personer för vilket ett dylikt avdrag tillämpas torde inte ens uppgå till ett hundratal. Siffran kommer givetvis att undan för undan förminska, även om ett eller annat fall ytterligare skulle tillkomma. Att märka är ju att reservpension inte kan utgå till reservpersonal som ännu är tjänstgöringsskyldig och för vilken nu gällande reservpersonalbestämmelser skall tillämpas. Därmed försvinner också engångsbeloppen. Bådadera ersätts av avgångspremier. För den enskilde är däremot lättnader i dessa avdragsbestämmelser av stor betydelse.

Helt naturligt måste åtgärder på detta område föregås av utredning. Förslag om en sådan skall här ställas.

Med stöd av det anförda hemställas,
att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag rörande avskaffande eller omreglering av de avdrag från arvode och pension som tillämpas för sådan reservpersonal som enligt 1927 och 1943 års reservpensionsbestämmelser uttagit engångsbelopp.

Stockholm den 26 januari 1963

Per Edvin Sköld